

Piłka nożna

Historia mistrzostw Europy

FRANCJA 1960

Wschód

Kapitan reprezentacji Henry'go Delaunaya z

Trudno w to uwierzyć, ale pierwsze finały mistrzostw kontynentu rozgrywane jako Puchar Narodów Europy były demonstracją siłaństwu bloku wschodniego. Złoty zwycięzca finałów turnieju w Niemcji Zachód reprezentowali go gospodarze, a ich rywalami i Jugosławia, ZSRR i Czechosłowacja. Goście ze Wschodu zgarnęli wszystkie dale.

W eliminacjach wystartowało także Polska. 28 czerwca 1958 roku tys. fanów Stadionu im. Wł. Gonskiego oklaskowało swoich, też zespół z Hiszpanii. Gole Ernesta Pol-Lucjana Brychczego tylko osłodziły porażki 2:4. Bramkarze drużyny wielkiego maga Henro Herrery zdobyli największą ówczesnej piłki: Alfredo Di Stefano (Real Madryt) i Suarez (Barcelona), a fani mogli podziwiać też skrzydłowego Pelisa Gento, który sześciokrotnie zdobył z Realem Puchar Ligi.

W 1960 roku Hiszpanie wygrali 3:0 w kolejnej rundzie mieli grać z ZSRR. Rząd Hiszpanii na specjalne posiedzeniu rozpatrywał, czy wolało obywateli Hiszpanii w innym sowieckim jest możliwa. Wygrze na „nie” podjął sam generał Franco, gdy piłkarze Herrery zali na lot do Moskwy. UEFA zweryfikowała oba mecze jako walkower dla drużyny, jej największą gwiazdą był bramkarz Lew Jaszyn. Do Francji pojechali piłkarze ZSRR. W francuskich finałach gospodarze zajęli ostatnie miejsce, choć owa jako trzecia drużyna świata mundialu w Szwecji dwa lata wcześniej lepsi od nich byli tylko reprezentanci z Garchiną i Pe-Just Fontaine z rekordową liczbą goli zdobył tytuł króla strzelców mundialu i razem z Raymondem Kopą zagrał jeszcze w eliminacjach mistrzostw Europy. W finałach już nie, a Francja przegrała w Paryżu z Jugosławią 4:5, prowadziła 3:1 i 4:2.

W drugim półfinale w Marsylii R było lepsze od Czechosłowacji, która dwa lata później przegrała z Chile tytuł wicemistrza świata (pokonana tylko przez Bra-



Lew Jaszyn, czyli „Czarny Pająk” w bramce ZSRR, bohater pierwszych mistrzostw Europy

Sport

gazeta

Poniedziałek
10/03/08
Redagowali:
Przemysław
Iwańczyk,
Andrzej
Olejniczak

NR 10 (565)
Number Indeksu
ISSN 1232-1737

ze wszystko

szym piłkarzem, który odebrał Puchar
dale wręczono piłkarzom na wieży Eiffla


Lew Jaszyn

Jest jedynym bramkarzem w historii, który zdobył Złotą Piłkę „France Football” – za najlepszego piłkarza na kontynencie uznano go w 1963 roku. W karierze obronił ponad 150 karnych.

Urodził się w Moskwie w rodzinie robotniczej i już w wieku dwunastu lat podczas II wojny światowej zaczął pracę w zakładach metalowych. Do Dynama Moskwa trafił w 1949 roku, karierę skończył 22 lata później w tym samym klubie. Pięć razy był mistrzem Rosji, grał też w hokejowej drużynie Dynama, z którą w 1953 roku wywalczył mistrzostwo ZSRR. Rok później debiutował w kadrze ZSRR, zagrał w niej 78 razy. Był mistrzem Europy i mistrzem olimpijskim, grał na trzech mundialach: 1958, 1962, 1966. W roku 1970 był również w kadrze ZSRR na mistrzostwa w Meksyku, ale już jako trzeci bramkarz.

20 października 1957 roku w meczu Polska – ZSRR dwukrotnie pokonał go Gerard Cieplik. Polska wygrała w Chorzowie 2:1. Po niepowodzeniu na mundialu 1962 roku największa krytyka spadła na niego. Obrażony na kibiców postanowił występować tylko w meczach wyjazdowych reprezentacji ZSRR. Jeden z jego legendarnych występów odbył się w 1963 roku w barwach Reszty Świata przeciwko Anglii na Wembley.

W 1967 r. odznaczono go Orderem Lenina za zasługi dla ZSRR. W 1971 r., mając 41 lat, rozegrał ostatni mecz dla Dynama przeciwko drużynie gwiazd europejskiej piłki. Po zakończeniu kariery trenował fińskie drużyny seniorskie i młodzieżowe. Na całym świecie nazywano go „Czarną Panterą”, „Czarnym Pająkiem” lub „Czarną Ośmiornicą” z powodu koloru stroju i długich rąk.

W 1986 r. amputowano mu nogę. Zmarł w 1990 r. w wyniku powikłań po operacji. W 2000 roku FIFA umieściła Jaszyna w bramce Jedenastki Stulecia. Został wybrany na najlepszego bramkarza w historii, wyprzedzając Gordona Banksa. FIFA uznała go też za najlepszego bramkarza finałów mistrzostw świata. ■

DARIUSZ WOŁOWSKI

Źródło: Piłkarska encyklopedia Fuji

zyliżycyków). Przy okazji Lew Jaszyn został pierwszym bramkarzem, który obronił karnego w finałach ME, choć natrudzić się nie musiał, bo Vojtta nie trafił w bramkę.

Finał na Parc des Princes w Paryżu oglądało zaledwie 20 tys. widzów. Francuzi obrazili się na turniej po porażkach swoich graczy. Dla Jugosławii był to niezwykle mecz, w którym miała uporać się z sowiecką traumą.

Zaczęła się ona na igrzyskach w Helsinkach, kiedy prowadzili 5:1 i nie wygrali! Potem przyszła jeszcze porażka na igrzyskach w Melbourne. Na gola Galica w 43. min pierwszego finału mistrzostw kontynentu odpowiedział radziecki skrzydłowy Metreweli (49.). I doszło do dogrywki, w której złotą bramkę zdobył Poniedielnik (113.). Kapitan drużyny ZSRR Igor Netto odebrał Puchar Henry'ego

Delaunaya z rąk jego syna Pierre'a. Ojciec wiele lat walczył ze Światową Federacją Piłkarską (FIFA), by zgodziła się na zorganizowanie mistrzostw Europy, w których widziała niebezpieczną konkurencję. Henry Delaunay meczu ZSRR – Jugosławia już nie dożył. ■